

Programmawijzer Faqta Nederlands

**Taal en lezen aanpakken
vanuit de bron**

21

Meer leesmotivatie met
LIST en close reading

26

Differentiëren: Iedere
leerling taalvaardig

Inhoudsopgave

4

We zagen het als onze plicht om de handschoen op te pakken

Voorwoord door Anouk Binkhuysen, oprichter Faqta. "We benaderden de ontwikkeling van Faqta Nederlands zoals onze methodes werken. Zoals de kennis van wereldoriëntatie de basis is voor taal en lezen, zo vormen wetenschappelijke bronnen de basis voor onze taal- en lezenmethode."

12

Betekenisvol taal- en leesonderwijs

De traditionele deelvaardigheidsbenadering laten we los. Geen losse vakken meer maar werken vanuit geïntegreerde thema's. Wanneer je welk thema behandelt, zie je in de kerndoeldekkende jaarplanning.

26

Differentiëren: Iedere leerling taalvaardig

Met Faqta Nederlands spreek je van iedere leerling hoge verwachtingen uit. Zo zorgen we er samen voor dat geen enkele leerling het onderwijs onvoldoende geletterd verlaat.

Inhoudsopgave

Taal en lezen aanpakken vanuit de bron	4
Ontdek Faqta Nederlands	6
Faqta Nederlands op je rooster	8
Spelling als los vak en aparte aandacht voor LIST	9
Jaarplanningen: Betekenisvol taal- en leesonderwijs vanaf groep 4	12
Vier taaldomeinen	13
Lesgeven met Faqta Nederlands	14
Hoe geef je een les Nederlands met Faqta?	17
Vier veelgestelde vragen over Faqta Nederlands	18
Didactieken binnen Nederlands	20
Close reading: Werken aan steeds dieper tekstbegrip	22
Taalbeschouwingsonderwijs vanuit de bron	24
Faqta Nederlands in groep 4	25
Differentiëren: Iedere leerling taalvaardig	26
Hulpmiddelen op het leerplatform	28
Past Faqta Nederlands bij jouw school?	30
Maak kennis met Faqta Nederlands	32
Contact	33

Anouk Binkhuysen

**“We hebben
onderzocht wat werkt
vanuit de theorie en
gekeken wat effectief
is in de klas.”**

Taal en lezen aanpakken vanuit de bron

In 2022 gingen de eerste scholen aan de slag met onze thematische methode voor begrijpend lezen. Vrijwel direct kwam vanuit verschillende leerkrachten de vraag: "Komt er ook een taalmethode van Faqta?"

We merkten dat de behoefte aan een samenhangende aanpak voor taal en lezen groot was. Niet alleen vanuit de klassen, maar ook vanuit de maatschappij. Jaar na jaar verschenen immers de berichten dat de taalvaardigheden van onze leerlingen alsmaar achteruitgaan. Daardoor zagen we het als onze plicht om de handschoen op te pakken.

Daarbij zijn we niet over één nacht ijs gegaan. We benaderden de ontwikkeling van Faqta Nederlands zoals onze methodes werken. Zoals de kennis van wereldoriëntatie de basis is voor taal en lezen, zo vormen wetenschappelijke bronnen de basis voor onze taal- en lezenmethode. We hebben onderzocht wat werkt vanuit de theorie en gekeken wat effectief is in de klas. Dat hebben we toegepast in Faqta Nederlands.

Ieder thema hebben we opgebouwd vanuit een bron zoals de leerlingen die ook in het echte leven kunnen tegenkomen. We hebben prentenboeken geanimeerd tot beeldverhalen, de leerlingen gaan aan de slag met luisterverhalen en de teksten bij begrijpend lezen zijn allemaal authentiek. Alles hangt samen zoals de verschillende taaldomeinen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Nu zijn we ruim drie jaar verder. Binnenkort starten de eerste scholen met Faqta Nederlands en gaan zij samenhangend taal- en leesonderwijs aanbieden volgens de nieuwe kerndoelen. Samen met hen hebben we maar één groot doel: geen enkele leerling mag het onderwijs nog onvoldoende geletterd verlaten.

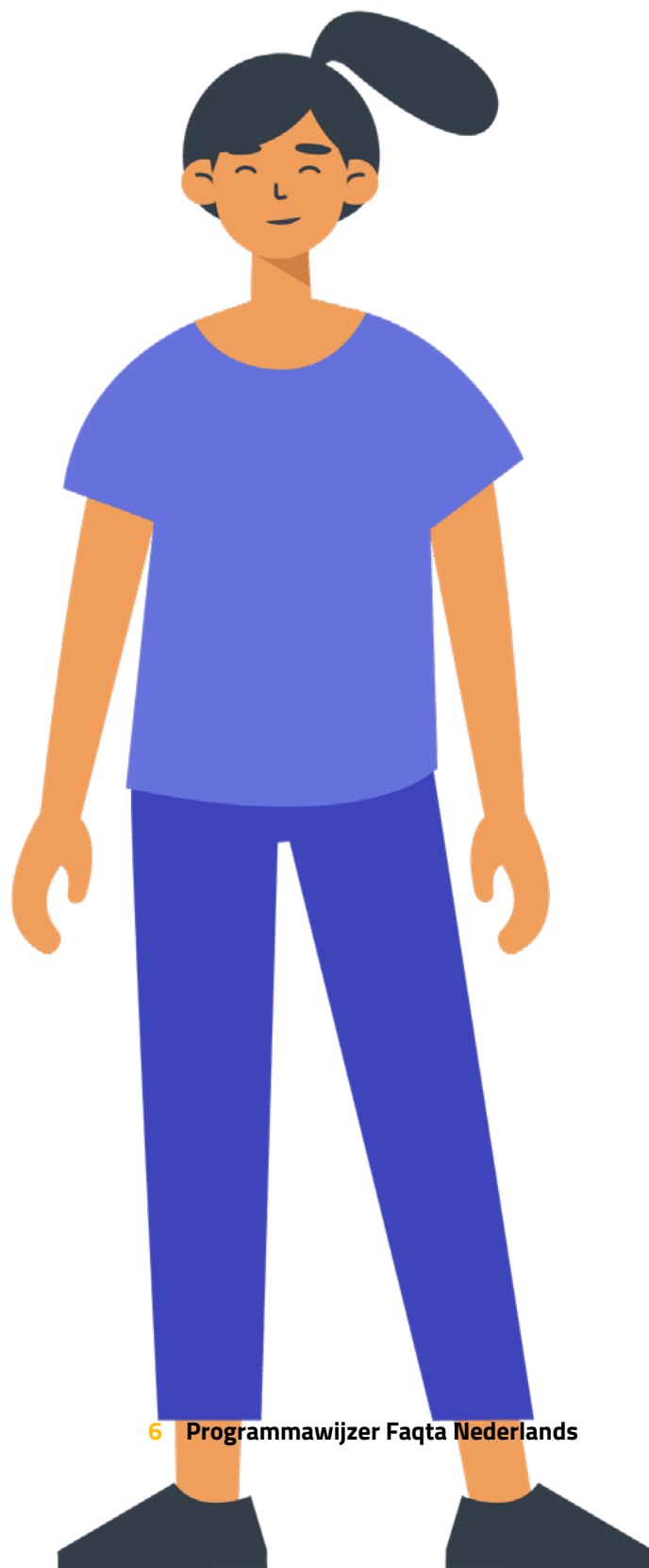
Anouk Binkhuysen

Oprichter van Faqta

Faqta Nederlands is een thematische methode voor taal en lezen. Binnen een thema worden de verschillende taaldomeinen geïntegreerd aangeboden. Inhoudelijk gaat het over dezelfde onderwerpen die de leerlingen kennen van de gelijknamige thema's van wereldoriëntatie. Vanuit verschillende vakken en met een ander perspectief werk je meerdere keren per week aan dezelfde kennis. Taalvaardigheid ontwikkel je namelijk niet in losse stukjes. Door te lezen, luisteren, schrijven en te spreken over betekenisvolle inhoud, leg je verbindingen tussen die taaldomeinen.

Om de samenhang tussen de taaldomeinen te benadrukken, kiezen we er bewust voor om deze methode Faqta Nederlands te noemen. Met de term Nederlands verwijzen we naar het schoolvak zoals dat in de nieuwe kerndoelen, leerlijnen en toetsing is vastgelegd: een samenhangend geheel van lezen, schrijven, gesprekken voeren en taalbeschouwing. Door deze vaknaam te gebruiken erkennen we dat het in onze thema's om méér gaat dan losse taallessjes. Je leert je leerlingen hoe taal als een systeem werkt, maar vooral ook hoe ze zich uit kunnen drukken en diverse bronnen kunnen begrijpen.

Hoe je met Faqta Nederlands werkt en de taal- en leesvaardigheden bij je leerlingen eenvoudig en effectief laat groeien, lees je in deze programmawijzer.

en?

gekleurde

grote tak

stens twee

tak.

e tekst uit.

Faqta Nederlands op je rooster

In onze visie gaan taalontwikkeling en kennis vergaren over jezelf en de wereld hand in hand. Taalvaardigheden komen pas echt tot hun recht wanneer ze verbonden zijn aan inhoud die ertoe doet. De onderwerpen die je leerlingen kennen van wereldoriëntatie zien ze terug bij Nederlands. Bij wereldoriëntatie bouwen leerlingen kennis op over het onderwerp. Tijdens de lessen Nederlands verbreden ze die kennis en gebruiken ze die vervolgens om te lezen, schrijven, spreken en nadenken over taal.

De vakken en de onderwerpen staan niet los van elkaar. Met Faqta werk je zo'n zeven tot acht keer per week aan hetzelfde thema: vijf keer tijdens Nederlands en twee of drie keer tijdens wereldoriëntatie met een gelijknamig thema. Zo draait een lesweek om één centrale inhoud.

The screenshot displays the Faqta Nederlands interface. At the top, there's a navigation bar with tabs: LESGEVEN, WIE IS WAAR, THEMA'S, WAT ZIET MIJN LEERLING, TRAININGEN, and INSTELLINGEN. A user profile dropdown shows '15 LEERLINGEN'. The main content area features a large image of wind turbines with the title 'De aarde in beweging (Nederlands)' and a 'Groep 8' label. Below the image is a 'Samenvatting' section with a detailed description of the theme. To the left, a sidebar shows a 'De aarde in beweging (Nederlands)' overview with a list of topics: 1. Bewegende delen, 2. Fossiele energie, 3. Nieuwe energie, 4. Een bewoende aarde, 5. De eindopdracht, and 6. Afsluiting. A yellow warning box states 'Dit thema is nog geen onderdeel van je planning'. Below this is a '+ Toevoegen aan planning' button. On the right side of the main content, there are several informational boxes: 'Aantal lessen' (21), 'Lesduur' (45 - 60 minuten), 'Kerndoelen' (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9), 'Multiperspectief' (Aardrijkskunde, Mens en samenleving, Politie, Wetenschap en technologie), 'Gekoppelde thema's' (De aarde in beweging (Wereldoriëntatie)), and 'Zichtbaar voor leerlingen' (Voeg thema eerst toe aan je planning).

Met het aansluitende thema van Faqta Nederlands werken de leerlingen vanuit de inhoud van wereldoriëntatie aan hun basisvaardigheden voor taal.

Spelling als los vak en aparte aandacht voor LIST

In dit voorbeeld van het weekrooster staat spelling als los vak. Daarvoor kun je het beste een losse methode inzetten. Bij het aanleren van de spellingsregels heeft een thematische aanpak namelijk geen toegevoegde waarde. Daarom is spelling geen integraal onderdeel van Faqta Nederlands. Je werkt bij Faqta Nederlands wel aan het spellingbewustzijn bij je leerlingen, onder andere bij de stelopdrachten.

Zelfstandig lezen is onderdeel van Faqta Nederlands, maar heeft een eigen plek op het rooster. Iedere LIST-les (Leesinterventie voor Scholen met een Totaalaanpak) begint met een korte instructie en/of leesvraag vanuit een leesboek. Vervolgens gaan de leerlingen lezen in een zelf gekozen boek. Omdat het doel van LIST vooral leesmotivatie en plezier in lezen is, hoeft dat boek niet in hetzelfde thema als de rest van de lessen te zijn.

Voorbeeld weekrooster Faqta Nederlands i.c.m. Faqta Wereld

Ma	Di	Wo	Do	Vr
Zelfstandig lezen met LIST uit tegel 1 (30 min.)	Zelfstandig lezen met LIST uit tegel 2 (30 min.)	Zelfstandig lezen met LIST uit tegel 3 (30 min.)	Zelfstandig lezen met LIST uit tegel 4 (30 min.)	Zelfstandig lezen met LIST uit tegel 5 (30 min.)
Faqta Nederlands tegel 1 (45-60 min.)	Rekenen (45-60 min)	Rekenen (45-60 min)	Rekenen (45-60 min)	Rekenen (45-60 min)
Pauze met weekendkring	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen
Rekenen (45-60 min)	Faqta Nederlands tegel 2 (45-60 min.)	Faqta Nederlands tegel 3 (45-60 min.)	Faqta Nederlands tegel 4 (45-60 min.)	Faqta Nederlands tegel 5 (45-60 min.)
Spelling (30 min)	Spelling (30 min)	Spelling (30 min)	Spelling (30 min)	Spelling (30 min)
Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen	Pauze met voorlezen
Faqta Wereld tegel 1 + 2 (45-60 minuten).	Faqta Wereld tegel 3 (45-60 min)	Sociale Vaardigheden (45 min)	Topo (30 min)	Topo (30 min)
Gym (45 min)	Gym (45 min)	Handschrift onderwijs	Weektaak (30 min)	Crea (60 min)
<i>Ruimte over in je rooster</i>	Weektaak	<i>Ruimte over in je rooster</i>	<i>Ruimte over in je rooster</i>	Klas opruimen voor weekend

Ochtend:

1. Taak 7
2. les 6 a maken
3. les 7

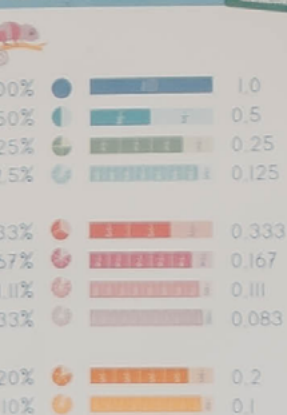
Meester John

"De methode is maar een onderdeel, een middel. Het gaat om de vaardigheden van de leerkracht. Als die in orde zijn, komt het leren bij de leerlingen vanzelf tot stand. Motiveert de leerkracht de leerlingen om te leren? Als hij dat kan, dan gaan de kinderen ervoor."

John Autar, leerkracht groep 7

 niet scoren
 ik werk samen
 ik heb een vraag

reukkaart

Cloudwise - Shri Vishnu School x Faqta
 speel.faqta.nl/leerkracht/lesgeven/340
 Countdown Timer NTR | Het Klokhuis Adobe Acrobat G

OP NAAR HET ONE

Voordoen & n

Filmpje: 2 minuten

Typ hier om te zoeken

Prowise

Jaarplanningen: Betekenisvol taal- en leesonderwijs vanaf groep 4

Met Faqta werk je aan doorlopende leerlijnen. Hierdoor gaan thema's nog meer leven binnen de school. Wanneer je welk thema behandelt, zie je in de jaarplanning. Met een jaarplanning met de methodes van Faqta ben je kerndoeldekking voor onder andere Nederlands (taal en lezen), wereldoriëntatie en digitale geletterdheid. Veel van de kerndoelen voor burgerschap zijn al verwerkt in de geschiedenisthema's. Die behandel je dus al bij wereldoriëntatie. Om de kerndoelen volledig te dekken, hebben we voor iedere groep nog een eigen thema voor burgerschap in de jaarplanning opgenomen. Bij Faqta Nederlands ben je dan uiteraard met hetzelfde onderwerp bezig.

Volgens de recente kerndoelen

In april 2025 zijn de conceptkerndoelen voor Nederlands door SLO definitief gemaakt. Deze nieuwe kerndoelen verschillen fundamenteel van de vorige. In plaats van globale doelen per taalvaardigheid zijn de huidige kerndoelen concreter gemaakt en sterker gericht op (thematische) samenhang.

Met Faqta sluit je daar direct bij aan, zowel binnen het vak Nederlands als met andere leergebieden. De traditionele deelvaardigheidsbenadering laten we los. Geen losse vakken meer maar werken vanuit geïntegreerde thema's. Leerstrategieën en taalvormen worden ingezet als middel en niet als doel op zich. Sla een van de uitgebreide themavoorbereidingen open en je ziet dit meteen terug in de aard van de lesdoelen. Denk hierbij aan: "Aan het eind van de les kan ik beschrijven wat de aarde leefbaar maakt" of "Ik kan de kenmerken van een sciencefictionverhaal benoemen."

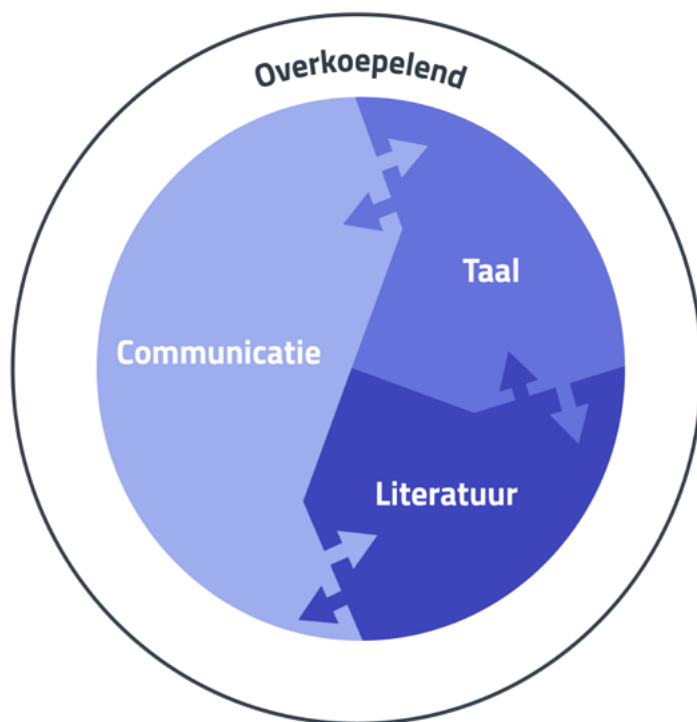

Vier taaldomeinen

De kerndoelen zijn verdeeld over de volgende vier domeinen:

- 1 Overkoepelend:** De school bevordert de taalcompetentie van leerlingen door te zorgen voor een rijke taal- en leesomgeving en door de taalontwikkeling van de leerling in alle leergebieden te stimuleren.
- 2 Communicatie:** De leerling ontwikkelt zich als een bewust taalgebruiker door begrip te ontwikkelen van teksten, zelf teksten te produceren en gesprekken te voeren.
- 3 Taal:** De leerling verkrijgt inzicht in taal als systeem met alle regels en beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis. Het taalgebruik wordt verkend, de leerling ontdekt taalvariatie en -verandering, en hoe je met taal uiting kunt geven aan identiteit.
- 4 Literatuur:** De leerling maakt kennis met literaire teksten en leert leeservaringen verwoorden. Onder meer via LIST-lezen en literaire bronnen wordt inzicht in literatuur ontwikkeld.

Binnen elk thema komen kerndoelen uit meerdere domeinen geïntegreerd aan bod. Een literaire tekst kan gelezen en begrepen worden door middel van close reading. Taalverschijnselen in diezelfde tekst worden onderwerp van een taalbeschouwingsles. Met een stelopdracht of presentatie verwerken de leerlingen hun kennis, maar werken ze vooral ook aan hun taalvaardigheden. De leerlijn groeit in complexiteit en het abstractieniveau verandert mee. Van concreet en ervaringsgericht taalgebruik in de middenbouw ontwikkelen de leerlingen richting analytische en reflectieve taalvaardigheid in groep 8. Zo werken ze toe naar het vervolgonderwijs én zijn ze voorbereid op een volwaardige deelname aan een geletterde samenleving.

De vier taaldomeinen, Bron: SLO.

Lesgeven met Faqta Nederlands

Het lesgeven hebben we zo eenvoudig mogelijk gemaakt. Je beschikt over een uitgebreide handleiding waardoor je precies weet hoe de methode werkt en op welke uitgangspunten die rust. Ieder thema van Faqta Nederlands is hetzelfde opgebouwd en van groep 4 t/m 8 werk je dan ook op dezelfde manier aan taal- en leesvaardigheden. De themavoorbereidingen helpen je iedere les op weg en bieden ondersteuning bij het differentiëren en coachen van je leerlingen. Je start je les klassikaal op het digibord en later kunnen de leerlingen zelfstandig aan de slag op het leerplatform en met hun leerwerkschrift. Daarin hebben de leerlingen zowel hun bronnen als de bijbehorende opdrachten bij elkaar.

Opbouw van de thema's

Een thema bestaat uit 21 lessen die je in vijf tot zes weken behandelt. Dagelijks ben je bezig met een centraal onderwerp waar de leerlingen bij Nederlands, wereldoriëntatie en/of burgerschap meer over leren. Een les Nederlands duurt ongeveer 45 tot 60 minuten. Daarnaast plan je elke dag een leesmoment met LIST in van ongeveer een half uur.

Ieder les Nederlands begin je met het bespreken van het lesdoel. Dat staat beschreven in de themavoorbereiding en bespreek je met de leerlingen aan de hand van de slides op het leerplatform. Vervolgens ga je aan de slag. Je werkt daarbij vaak vanuit een bron. Dit kan een tekst zijn, een luisterfragment, video of klikplaat. In de meeste gevallen pak je daarna het leerwerkschrift erbij voor een betekenisvolle verwerking. Vanaf groep 5 verwerken de leerlingen twee keer per thema de lesstof ook met behulp van oefeningen op het leerplatform.

Een thema bestaat uit verschillende delen. Deze delen zijn in ieder thema hetzelfde opgebouwd en de taalvaardigheden komen volgens regelmaat terug.

Leerplatform Faqta Nederlands

Deel 0 | Extra menu

Dit ga je ontdekken
10 minuten

Belangrijke woorden
30 min

Meer lezen?
10 min

Verder oefenen
30 min

Deel 1 | Verkennen van het thema

Les 1: Bron 1
Introductie
deelonderwerp

Les 2: Bron 2
Taalbeschouwing vanuit
bron + start langere
opdracht

Les 3: Bron 3
Revisie en afmaken
opdracht

Les 4:
Reflectie, presentatie
en/of publicatie opdracht

Les 5:
Taalbeschouwingsles
over onderwerp uit les 2

Deel 2 | Verder lezen over het thema

Les 6: Bron 4
Close Reading sessie 1

Les 7: Bron 4
Close Reading sessie 2

Les 8: Bron 5
Taalbeschouwing vanuit
bron + korte opdracht

Les 9: Bron 4+5
Close Reading sessie 3

Les 10:
Taalbeschouwingsles
over onderwerp uit les 7

Deel 3 | Verder lezen over het thema

Les 11: Bron 6
Close Reading sessie 1

Les 12: Bron 6
Close Reading sessie 2

Les 13: Bron 7
Taalbeschouwing vanuit
bron + korte opdracht

Les 14: Bron 6+7
Close Reading sessie 3

Les 15:
Taalbeschouwingsles
over onderwerp uit les
12

Deel 4 | Verdiepen of verbreden van het thema

Les 16: Bron 8
Introductie
deelonderwerp

Les 17: Bron 9
Taalbeschouwing vanuit
bron + start langere
opdracht

Les 18: Bron 10
Revisie en afmaken
opdracht

Les 19: Reflectie,
presentatie en/of
publicatie opdracht

Les 20:
Taalbeschouwingsles
over onderwerp uit
les 17

Deel 5 | Eindopdracht

Les 21: Bron 11
Praktische of creatieve
verwerking o.b.v. tekst

Deel 6 | Afsluiting

Toets lezen
45 min

Toets taalbeschouwing
30 min

De indeling van een thema in het leerplatform.

Lesgeven met Faqta Nederlands

Verkennen, verdiepen en verbreden van inhouden

In zowel deel 1 als deel 4 ga je lezen, spreken, schrijven en luisteren over de inhoud van het thema. Het opbouwen van kennis en het oefenen van taalvaardigheden staat centraal. De leerlingen werken toe naar het presenteren of publiceren van een grotere betekenisvolle verwerkingsopdracht in het leerwerkschrift. Met deze opbouw begeleid je je leerlingen stapsgewijs van oriëntatie naar uitvoering.

Verder lezen over het thema vanuit een nieuw perspectief

Deel 2 en 3 ga je verder lezen over het thema. De leerlingen verdiepen zich in authentieke teksten volgens de close reading aanpak - hoe dit werkt, lees je verderop in deze programmawijzer. In deze delen van het thema ontwikkelen de leerlingen hun begrip van lezen-vaardigheden. Door herhaald te lezen met telkens een ander inhoudelijk leesdoel, ontwikkelen leerlingen een diep begrip van de bron. De verwerking vindt standaard plaats in het leerwerkschrift waar ze werken opdrachten die passen bij de fase van het leesproces. Hoe maak je goede aantekeningen? Ze leren schema's invullen, doen een schrijfoopdracht of voeren een gesprek over de tekst.

Taalbeschouwing

In deel 1 t/m 4 werk je ook altijd aan taalbeschouwing. Vanuit een van de bronnen worden eerst taalverschijnselen verkend. Elke vijfde les is vervolgens gericht op taalbeschouwing. De les biedt leerlingen de kans om hun taalinzicht te verdiepen en actief te oefenen met taal als systeem.

Het afsluiten van je thema

Met deel 5 en 6 sluit je het thema af. Dit kan in één week, maar als je rooster het toelaat, kun je dit over twee weken verspreiden. De afsluiting van het thema bestaat uit twee onderdelen die je desgewenst kunt inzetten. Je hebt ieder thema een lezentoets, die aansluit bij de domeinen van LIB (Cito) en IEP, en een taalbeschouwingstoets. Daarnaast werk je gedurende het thema toe naar de eindopdracht die gebaseerd is op een authentieke bron. Hier koppel je een creatieve of praktische verwerking aan. Met behulp van een observatieformulier word je ondersteund bij het beoordelen van deze opdracht. Deze opdracht kan je voorafgaand aan de toets lezen doen of inzetten als alternatief voor de toets. Zo kun je afwisselen in de afsluiting van je thema waarbij je de ene keer meer inzet op leesvaardigheden en de andere keer meer op creatieve verwerking. In de afsluitende week (of weken) van je thema besteed je uiteraard ook iedere dag aandacht aan het zelfstandig lezen waarbij je voortbordurt op de routine die je hebt opgebouwd.

Hoe geef je een les Nederlands met Faqta?

Met Faqta Nederlands beschik je als leerkracht over een methode die structuur, inhoud en ondersteuning biedt. Maar het verschil maak je door de manier waarop je jouw rol als leerkracht invulling geeft. Jij doet de leerlingen voor hoe ze betekenis aan bronnen kunnen geven en begeleidt (klassen)gesprekken over een thema. Bij opdrachten maak je denkstappen zichtbaar, stel je vragen en stuur je bij waar nodig.

Je thema of een les voorbereiden

Om je lessen goed te kunnen geven, is het belangrijk om je thema van tevoren goed voor te bereiden. Wat ga je de komende week doen? En waar werk je met je leerlingen naartoe? Welke instructiemomenten zijn belangrijk, en op welke momenten kun je leerlingen zelfstandig aan het werk zetten? De antwoorden hierop vind je in de themavoorbereiding, je startpunt bij elk nieuw thema.

Vier veelgestelde vragen over Faqta Nederlands

1 Is Faqta Nederlands een volledig kerndoeldekkende methode?

Faqta Nederlands is opgebouwd volgens de definitieve conceptkerndoelen voor Nederlands. De kerndoelen komen in de thema's allemaal aan bod, al zul je voor spelling naast Faqta nog andere lessen moeten geven.

2 Hoeveel voorbereidingstijd kost het?

We hebben Faqta Nederlands zo ontwikkeld dat je zoveel mogelijk tijd en energie kunt besteden aan het geven van jouw les in plaats van de voorbereiding. Dankzij de thematisch samenhang met o.a. wereldoriëntatie heb je jouw leerlingen al enthousiast gemaakt voor het onderwerp en kun je direct met de lesdoelen aan de slag. Daarnaast beschik je over overzichtelijke handleidingen voor leerkrachten en uitgewerkte scripts. Zo kun je (bijna) zonder voorbereiding je les geven. Iedere les en ieder thema is voor ieder jaar ook op dezelfde manier opgebouwd. Daardoor kun je, wanneer je de methode eenmaal kent, alles heel gemakkelijk naar jouw hand zetten. Handig wanneer je als invalkracht een les moet overnemen.

3 Zijn er differentiatiemogelijkheden?

Differentiëren kan bij Faqta Nederlands op verschillende manieren. Belangrijk om te weten is dat je met Faqta convergent differentieert en zo van iedere leerling hoge verwachtingen uitspreekt. Zowel in instructie als in verwerking heb je hiervoor verschillende opties waarbij je het niveau kan aanpassen. Het maakt hierbij niet uit of je vooral bezig bent met het aanleren van vaardigheden of meer met kennis.

4 Is het een vereiste om thematisch te werken?

Faqta Nederlands is onderdeel van een samenhangend lesprogramma met onder ander wereldoriëntatie en burgerschap. Bij Nederlands bouw je verder op de kennis die de leerlingen opdoen bij andere vakken maar werk je vanuit een ander perspectief. Op die manier richt je je onderwijs in volgens recent wetenschappelijk inzicht, volg je de kerndoelen en benut je de voordelen van het thematisch werken volledig te benutten

Didactieken binnen Nederlands

Faqa Nederlands werk je vanuit een combinatie van klassikaal lesgeven en ruimte voor onderzoek en verdieping. Je biedt je leerlingen kennis aan en geeft ze de mogelijkheden om die te verdiepen en te verbreden. Hun vaardigheden trainen ze vanuit wat ze in de praktijk tegen kunnen komen. Zo is het toegepast en krijgt het betekenis. Je wakkert de nieuwsgierigheid van je leerlingen aan en vergroot zo hun motivatie om te willen leren.

De didactische uitgangspunten die we toepassen, en waar de methode op gebaseerd is, zijn gekozen omdat ze hieraan bijdragen en bewezen effectief zijn. Je doet wat nuttig is en wat past bij de leerdoelen. We houden niet dogmatisch vast aan één bepaalde aanpak en zijn pragmatisch in de uitvoering. Als er al een goed wiel bestaat, gaan we het niet opnieuw uitvinden.

Thematisch taalonderwijs

Kinderen ervaren de wereld als één geheel. Het ligt daarom voor de hand om daar in de klas op aan te sluiten door samenhang aan te brengen in het leerstofaanbod. In onze visie gaan taalontwikkeling en kennis vergaren over jezelf en de wereld hand in hand. Taalvaardigheden komen pas echt tot hun recht wanneer ze verbonden zijn aan inhoud die ertoe doet. Faqa Nederlands is onderdeel van een thematisch samenhangend lesprogramma. Om de voordelen hiervan zo veel mogelijk te benutten, zet je deze methode dan ook bij voorkeur tegelijk met Faqa Wereld in.

Wat zijn de voordelen van thematisch werken?

- Met thematisch onderwijs krijgt de lesstof meer betekenis
- Grotere betrokkenheid en meer motivatie
- Een minder overladen lesprogramma

Meer leesmotivatie met LIST

LIST is een aanpak voor (technisch) lezen waarbij leesmotivatie en plezier in lezen het voornaamste doel zijn. De rest komt dan haast vanzelf.

Vaak wordt op scholen technisch lezen nog geoefend met woordrijtjes, flitskaartjes of vragen bij korte teksten. Deze traditionele werkvormen zijn vooral gericht op snelheid en nauwkeurigheid maar staan los van inhoud of betekenis. Daardoor leidt het zelden tot echte leesontwikkeling. Begrip en leesmotivatie komen nauwelijks aan bod. En die twee zaken zijn juist van belang voor blijvende vooruitgang in leesvaardigheid.

Daarom is LIST heel bewust onderdeel van Faqta Nederlands. Geen losse lesmomenten meer maar van lezen wordt een structureel onderdeel van het schoolritme gemaakt. Elke leerling leest elke dag en de leerkracht begeleidt dit proces actief.

Een leesmoment dat volgens de LIST-aanpak is uitgewerkt, heeft altijd dezelfde structuur:

- 1 Introductie:** Je start met een leesvraag, boekintroductie of voorlezen van een boekfragment. Dit duurt ongeveer 5 à 10 minuten.
- 2 Minimaal 20 minuten lezen:** Leerlingen lezen onafgebroken in een zelfgekozen boek. Leerlingen hebben hierbij altijd een reserveboek op tafel liggen. Ook kan er geen andere activiteit worden ondernomen, zoals naar de wc gaan of een boekverslag schrijven. Lezen is lezen. Leerlingen die AVI E4 nog niet hebben behaald, lezen hardop.
- 3 Reflectie:** Je bespreekt de leesvraag na met de klas. Je kunt ook het leesgedrag bespreken of met elkaar nadenken wat een volgend boek zou kunnen zijn en waarom.

Aansluitende boekenlijsten

Bij ieder thema hebben we boekenpakketten samengesteld. Deze bestaan uit 20 thematisch boeken en 5 vrij lezen-boeken die passen bij de jaarlaag. Deze boeken sluiten aan op de thema's bij Faqta Wereld, Faqta Lezen en Faqta Nederlands.

Close reading: Werken aan steeds dieper tekstbegrip

Close reading

faqta

Bij de close reading-aanpak lees je dezelfde tekst drie keer, telkens met een ander leesdoel. Bij Faqta Nederlands zijn hiervoor ieder thema twee bronnen uitgewerkt (bron 4 en 6) waarbij je close reading inzet. Dit zijn authentieke, rijke teksten die je leerlingen ook in het dagelijks leven kunnen tegenkomen. Op die manier duiken de leerlingen steeds dieper in de tekst en leren ze die echt begrijpen.

Sessie 1

Algemeen beeld van de tekst

De eerste keer lezen is erop gericht dat leerlingen de globale inhoud kunnen navertellen. Tijdens deze lessen gaan de leerlingen de tekst scannen, de tekst (met een maatje) lezen en werkbladen maken.

In de tweede sessie is het doel om een letterlijk begrip van de tekst te krijgen. De tekst wordt herhaald en vervolgens richten de leerlingen zich op de details in de tekst met behulp van een werkblad.

Sessie 2

Dieper begrip van de tekst

Sessie 3

Dieper begrip van de tekst

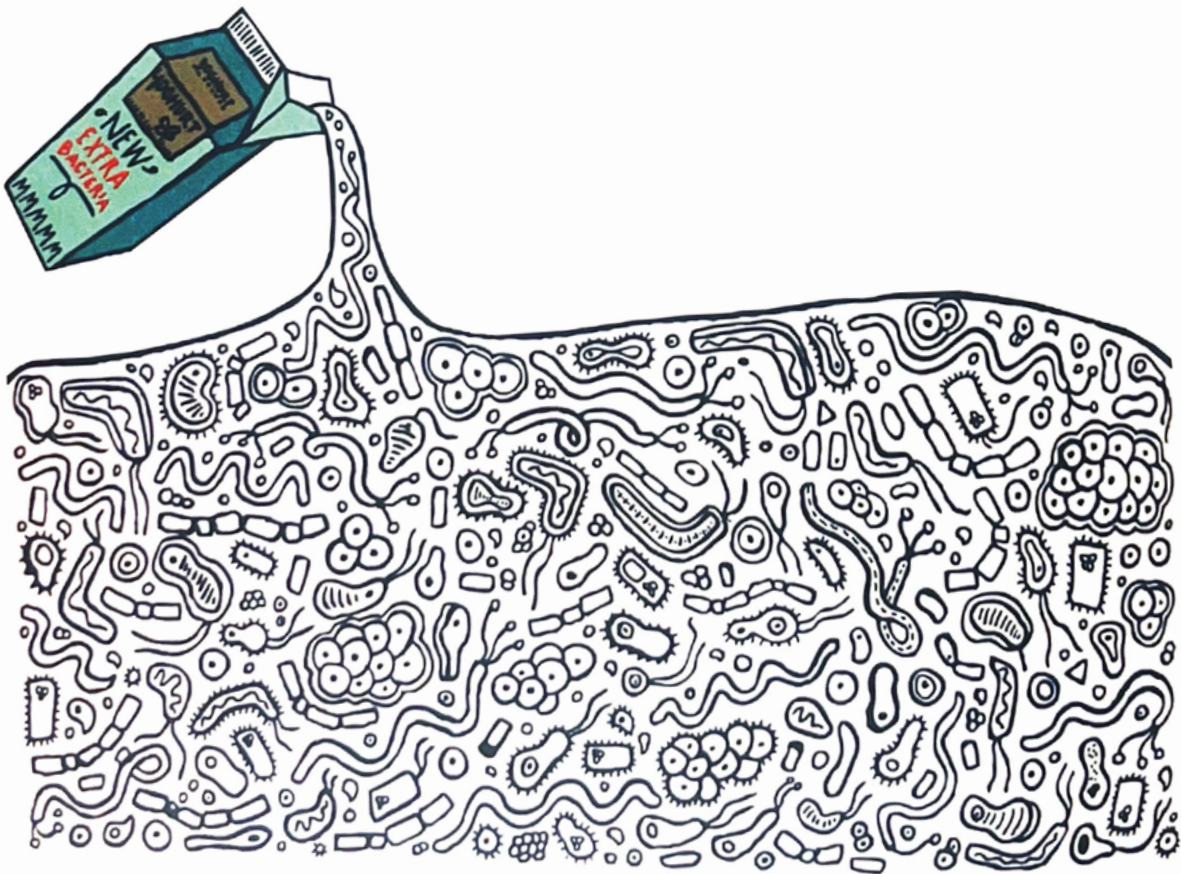
Met behulp van de kennis opgedaan in de eerste en tweede sessie proberen de leerlingen nu te achterhalen welke boodschap de schrijver wilde overbrengen. Ze moeten hiervoor tussen de regels door lezen. Waar heeft de tekst hen bij geholpen? Hierbij zet je het discussieblad in.

MINUSCULE MIRAKELS

- 5 Jij bent een wonder, het pantoffeldiertje is een wonder en de sokken van Jos Grootjes uit Driel zijn een wonder – nou ja, niet die sokken zelf, maar de bacteriën die erin leven. Want álles wat leeft is een wonder. Ga maar eens na. Kun je van iets doods iets levends maken? Kun je bijvoorbeeld een levende plant maken van legostenen? Nee natuurlijk.

- 10 Atomen zijn net zo morsdood als legostenen, en toch wemelt het al miljoenen jaren op deze planeet van leven dat uit die levenloze atomen is opgebouwd. Dat is toch een wonder? Het kan nog gekker. Jij denkt misschien dat ik dit boek in mijn eentje heb zitten schrijven. Dat klopt maar half. Ik heb namelijk zo'n anderhalve kilo bacteriën in mijn lichaam zitten, zonder wie dit boek nooit was verschenen... Want als die kleine wezentjes daar niet zaten, zou ik namelijk heel snel doodgaan. De bacteriën zetten het voedsel in mijn darmen om in energie en breken stoffen af; wat overblijft moet mijn lichaam uit. Ze zijn dus heel nuttig. Daarom heb jij er zelf ook aardig wat. Alleen al op de punt van je neus zitten er bijvoorbeeld zo'n tien miljoen. Op de top van je grote teen ook, net als op welke andere vierkante centimeter van je huid. Maar de meeste vind je ín je lichaam.
- 15

Een van de authentieke en rijke teksten die de leerlingen van groep 7 volgens de close reading-aanpak gaan lezen.

Taalbeschouwingsonderwijs vanuit de bron

Taalverschijnselen worden bij Faqta Nederlands altijd eerst vanuit de context verkend, daarna worden de officiële taalregels en/of begrippen aangeboden via een instructievideo. Aansluitend doe je een oefening die je klassikaal kunt uitvoeren om de stof in te oefenen. Het taalverschijnsel komt vaak terug in de verwerking in het leerwerkschrift.

In de laatste les van elk deel komt het taalverschijnsel nog een keer aan bod. Afhankelijk van het onderwerp wordt gekozen voor een bepaalde lesopbouw.

Een alternatieve lesopbouw wordt gekozen bij onderwerpen als tekstdoelen, stijlmiddelen of taalvariatie. De les is dan gericht op verwondering en verkenning. De verwerking doen de leerlingen bij dit type les in het leerwerkschrift. Het EDI-model wordt toegepast voor leerstof waarbij duidelijke stappen en begripsopbouw nodig zijn zoals bij grammatica. Bij dit type les is de verwerking voor groep 5 t/m 8 op het leerplatform. Groep 4 doet dit op papier in het leerwerkschrift.

EEN BLAUWE PLANEET

De aarde bestaat voor het grootste deel uit water. Astronauten noemen onze aarde ook wel 'de blauwe planeet'. Vanuit de ruimte ziet de aarde er namelijk uit als een blauwe bol met hier en daar een plukje wit, bruin of **groen**. De witte plukjes zijn de wolken, de **groene** en bruine plukjes het land en de grote, blauwe delen, dat is allemaal water. Het water van alle rivieren, zeeën en oceanen op aarde.

De bron vanuit andere ogen

Video: 2,5 minuut

Op de aarde komt ontzettend veel water voor. De schrijver zorgt ervoor dat de lezer zich een duidelijk beeld kan vormen van de verschillende soorten water op aarde. De schrijver gebruikt hiervoor onder andere bijvoeglijke naamwoorden. Hoe pakt de schrijver dat aan?

Bekijk de video.

4/11

Nadat de leerlingen eerst vanuit de bron kennis hebben gemaakt met een taalverschijnsel (bijvoeglijk naamwoord) gaan ze er vervolgens met een oefening mee aan de slag.

Faqta Nederlands in groep 4

Dat je in groep 4 aan taal- en leesvaardigheden werkt, is vanzelfsprekend. Toch wijkt Faqta Nederlands voor groep 4 enigszins af van de bovenbouw. Veel zaken als zelfstandig werken en lezen moeten nog worden aangeleerd en geoefend. In het leerwerkschrift en op het platform zie je daarom onder andere deze verschillen met de bovenbouw:

- ➔ Alle verwerking vindt plaats op papier in het leerwerkschrift
- ➔ Opmaak tekstuele bronnen is aangepast:
 - Lettertype dyslexie
 - Lettergrootte 13
 - Regelnummers per regel voor makkelijk klassikaal lezen
- ➔ Bij schrijfp opdrachten schrijflijnen met hulplijnen
- ➔ Geen open vragen of invulvragen op het leerplatform
- ➔ Bij de coöperatieve werkvormen leer je de leerlingen eerst aan hoe een wisbordje werkt
- ➔ Bij close reading is de lesopbouw hetzelfde als bij 5 t/m 8 maar ga je:
 - Samen voorspellen bij de tekstscan
 - Samen hardop lezen i.p.v. maatjeslezen

Differentiëren: Iedere leerling taalvaardig

Met Faqta Nederlands spreek je van iedere leerling hoge verwachtingen uit. Je doet aan convergente differentiatie. Dat wil zeggen dat alle leerlingen met dezelfde bronnen werken, maar waar nodig hun eigen weg volgen. Differentiëren doe je op verwerkingsniveau en niet op aanbod. Zo zorgen we er samen voor dat geen enkele leerling het onderwijs onvoldoende geletterd verlaat.

Je wordt hierbij iedere les ondersteund met onder andere tips in de themavoorbereiding voor zowel het pre-teachen als het aanpassen van de verwerkingsopdrachten. Het zijn dezelfde opdrachten maar dan versimpeld of moeilijker. Daardoor kun je bijvoorbeeld wel gezamenlijk nakijken en wordt de organisatie van je les gemakkelijker gemaakt.

Coachvragen

Met de coachvraag kun je een leerling net even een stapje verder op weg helpen zonder dat je iets voorzeft.

Pre-teachen

Niet iedere leerling komt met dezelfde kennisbasis of taalvaardigheid de klas binnenlopen. Daarom vind je in de themavoorbereiding suggesties voor pre-teaching gericht op verschillende onderdelen en inhoud van je les. Zo kun je de les vervolgens met iedereen beginnen.

Pre-teachen

- **Technisch lezen:** Lees voorafgaand aan de tekst samen bron 6. Doe dit bijvoorbeeld in zig-zag vorm.
- **Kennisbasis:** Bespreek de concepten zwaartekracht en gewichtloosheid. Kijk bijvoorbeeld een filmpje over astronauten in de ruimte en bespreek vanuit daar het verschil met aarde.

Themavoorbereiding

Tegel 7 | Snel op en niet goed?

 Verwerkingsvorm: leerwerkschrift

 30 min.

Leerlingen gaan aan de slag op pagina 18 en 19 van het leerwerkschrift. Ze denken in de eerste opdracht na over waarom we stroom gebruiken volgens de tekst en voor welke dingen we dan precies stroom gebruiken. Daarna gaan de leerlingen uitzoeken wat grijze stroom is en welke problemen van grijze stroom in de tekst worden genoemd. Als laatste zetten de leerlingen de gebeurtenissen in de goede volgorde door het pijlschema verder in te vullen.

Materialen: - | **Coachvraag:** Wat gebeurt er als er steeds meer mensen op aarde komen? Wat gebeurt er daarna?

Coöperatieve werkvorm - tussen slide 7.2 en 7.3

Schrijf en overleg. Laat leerlingen het antwoord eerst voor zichzelf op hun wisbordje schrijven. Vervolgens bespreken de leerlingen hun antwoorden in hun tafelgroepje. Lukt het om samen een gezamenlijk antwoord te kiezen?

1. Waarvoor gebruiken jullie iedere dag stroom?
2. Wat denken jullie dat het meeste stroom gebruikt in huis/op school?
3. Wat zou je niet meer kunnen doen als er geen stroom zou zijn?
4. Welke dingen in de klas hebben geen stroom nodig?

Modellen bij opdracht

“Bij opdracht 3 ga ik nadenken over hoe de problemen rondom grijze stroom zijn ontstaan. Ik ga dus nadenken over de verschillende gebeurtenissen die hiervoor hebben gezorgd. Als een gebeurtenis zorgt voor een andere gebeurtenis, noemen we dat ook wel een oorzaak en een gevolg. Een oorzaak is iets wat er gebeurt, waardoor er iets anders gebeurt (het gevolg). In mijn werkblad ga ik dus nadenken over de verschillende gebeurtenissen (oorzaken) en hoe deze weer zorgen voor andere gebeurtenissen (gevolgen). Ik kan op mijn werkblad zien dat er vier gebeurtenissen zijn voordat de problemen rondom grijze stroom ontstonden. De eerste gebeurtenis is 'Er komen steeds meer mensen op aarde'. Welke gebeurtenis kwam hierna? Dat ga ik opzoeken in regel 40-45.”

Tips voor differentiatie

 Extra begeleiding tip: Deze leerlingen maken eventueel werkblad extra begeleiding. Je vindt deze op lesgevenpagina bij het themaoverzicht of bij tegel 7. Op dit werkblad is iets meer sturing geboden, zoals lijnen trekken bij opdracht 2 en steunzinnen bij opdracht 3. Denk samen na over de invulling van de steunzinnen. Laat leerlingen deze vervolgens met hun maatje invullen.

 Extra uitdaging tip: Deze leerlingen maken eventueel werkblad extra begeleiding. Je vindt deze op lesgevenpagina bij het themaoverzicht of bij tegel 7. Op dit werkblad noemen de leerlingen extra voorbeelden bij opdracht 1 en is er minder sturing gegeven in het pijlschema van opdracht 3.

Lestip

Laat leerlingen tijdens het nabespreken alvast nadenken over 'Het verbranden van grondstoffen is niet goed voor mens, dier en natuur.' Waarom is het niet goed?

Hulpmiddelen op het leerplatform

Als leerkracht heb je op het leerplatform een overzicht van de tegels. Je kunt er direct van de ene tegel naar de andere tegel navigeren zonder dat je het hele themadeel moet doorbladeren. Vergelijk het met presentatieprogramma's als Powerpoint. Zo kun je als leerkracht gemakkelijk vooruitkijken of even teruggaan om informatie voor je leerlingen te herhalen. De verschillende tegels kun je desgewenst op slot zetten voor je leerlingen. Je leerlingen krijgen alleen te zien wat jij wilt dat ze zien.

Zoeken op begrippen door alle thema's heen

In welk thema werd het onderwerp 'zonnestelsel' ook alweer behandeld? Met behulp van de zoekfunctie vind je direct in je themabibliotheek de thema's waar dit begrip terugkomt.

Automatische nakijkfunctie toetsen & verwerkingsvragen

De digitale toetsen op het leerplatform worden automatisch nagekeken. Wanneer de leerlingen zelfstandig werken op het leerplatform, komen ze verwerkingsvragen tegen. Hebben ze een vraag niet goed dan krijgen ze automatisch feedback op hun antwoord.

Koppeling met ParnasSys

Aan het begin van het schooljaar worden de leerling-, leerkracht- en groepsgegevens uit ParnasSys naar het leerplatform van Faqta geïmporteerd. De digitale toetsresultaten van Faqta stuur je naar ParnasSys zodat je daar alles overzichtelijk bij elkaar hebt.

Leerlinginzichten

per thema en schooljaar

Met behulp van de wie-is-waar-pagina op het leerplatform heb je inzicht in de voortgang van je leerlingen en de klas als geheel. Je ziet precies wat de voortgang per tegel is, hoeveel leerlingen er per tegel bezig zijn en wat de resultaten van de opdrachten in de tegel zijn. Je kunt zelf een periode kiezen en bijvoorbeeld de voortgang in deze week zien. Als je op de tegel klikt, zie je welke opdrachten in deze periode zijn voltooid en wat de resultaten zijn. Dit helpt je om snel te bepalen welke opdrachten extra aandacht nodig hebben en misschien klassikaal nog eens moeten worden behandeld.

Zelfstandig samenwerken op eigen device

Met hun eigen device kunnen de leerlingen zelfstandig met de thema's aan de slag. Als leerkracht bepaal je wat ze wel en niet kunnen zien. Samenwerken kan ook. De leerlingen kunnen zelfs met zijn drieën op één device werken. Hun individuele voortgang blijft bewaard en als leerkracht kun je zien hoe de leerlingen het individueel doen en in een groepje.

Het leerplatform voor de leerling

Op het leerplatform kunnen de leerlingen zelfstandig werken. Iedere dag openen zij één tegel. Daarin staat voor hen de bron, de instructie en een inoefening klaar. Is de bron een tekst en gebeurt de verwerking op papier? Dan hebben de leerlingen tijdens het werken hun leerwerkschrift nodig. Vanuit de slides op het leerplatform worden ze telkens naar de juiste pagina's verwezen.

Past Faqta Nederlands bij je school?

Met Faqta Nederlands werk je thematisch en geïntegreerd aan taal en lezen, van groep 4 tot en met 8. Zo bouw je samen met je team aan een krachtig taalonderwijs dat aansluit op de nieuwe kerndoelen en de wereld van jouw leerlingen. Om te ontdekken hoe jullie Faqta in willen zetten om jullie doelen te behalen, kun je de volgende vragen gebruiken om hierover in gesprek te gaan met het team.

Willen jullie thematisch en samenhangend samenhangend werken?

Faqta Nederlands sluit perfect aan bij de thema's van wereldoriëntatie. Je werkt met authentieke teksten, luisterverhalen en prentenboeken die je leerlingen écht aanspreken. Elk thema biedt een rijke context waarin taalvaardigheden als lezen, schrijven, luisteren en spreken samenkomen.

Willen jullie meer met eigentijdse bronnen werken?

Ieder thema is opgebouwd rond bronnen die leerlingen ook in het echte leven tegen kunnen komen. Alle teksten zijn authentiek. Zo verbinden leerlingen taal aan betekenisvolle inhoud, wat leren makkelijker en leuker maakt.

Willen jullie flexibele werkvormen in de klas?

Of je nu klassikaal werkt of zelfstandig laten oefenen, met ons leerplatform, werkboeken en leerwerkschriften heb je de tools om les te geven op jouw manier. De themavoorbereidingen ondersteunen je bij elke les, met duidelijke stappen en tips voor differentiatie.

Willen jullie actief aan de slag met close reading?

Leerlingen lezen rijke teksten drie keer met verschillende doelen: begrijpen, verdiepen en interpreteren. Taalbeschouwing wordt gekoppeld aan de teksten, zodat taalregels en inzichten altijd in context worden geleerd.

Streven jullie naar meer inzichten in de voortgang van de leerlingen?

Met onze overzichtelijke jaarplanningen weet je precies welk thema wanneer aan bod komt en welke kerndoelen je daarmee dekt. Het leerplatform geeft je bovendien real-time inzicht in de voortgang van je leerlingen en helpt je om gericht bij te sturen.

Maak kennis met Faqta Nederlands!

Wij maken methodes die thematisch gekoppeld zijn. Op die manier wordt lesgeven gemakkelijker gemaakt. Door samenhang aan te brengen en dwarsverbanden te leggen, krijgt de lesstof meer betekenis. Inmiddels werken meer dan 10.000 leerkrachten met onze methodes. Iedere schooldag zorgen zij ervoor dat ruim 100.000 leerlingen met meer plezier leren en behalen ze samen betere resultaten. Leerlingen doen niet langer iets enkel om een goed cijfer te halen. Ze willen het echt begrijpen en vaardigheden oefenen waar ze het nut van inzien.

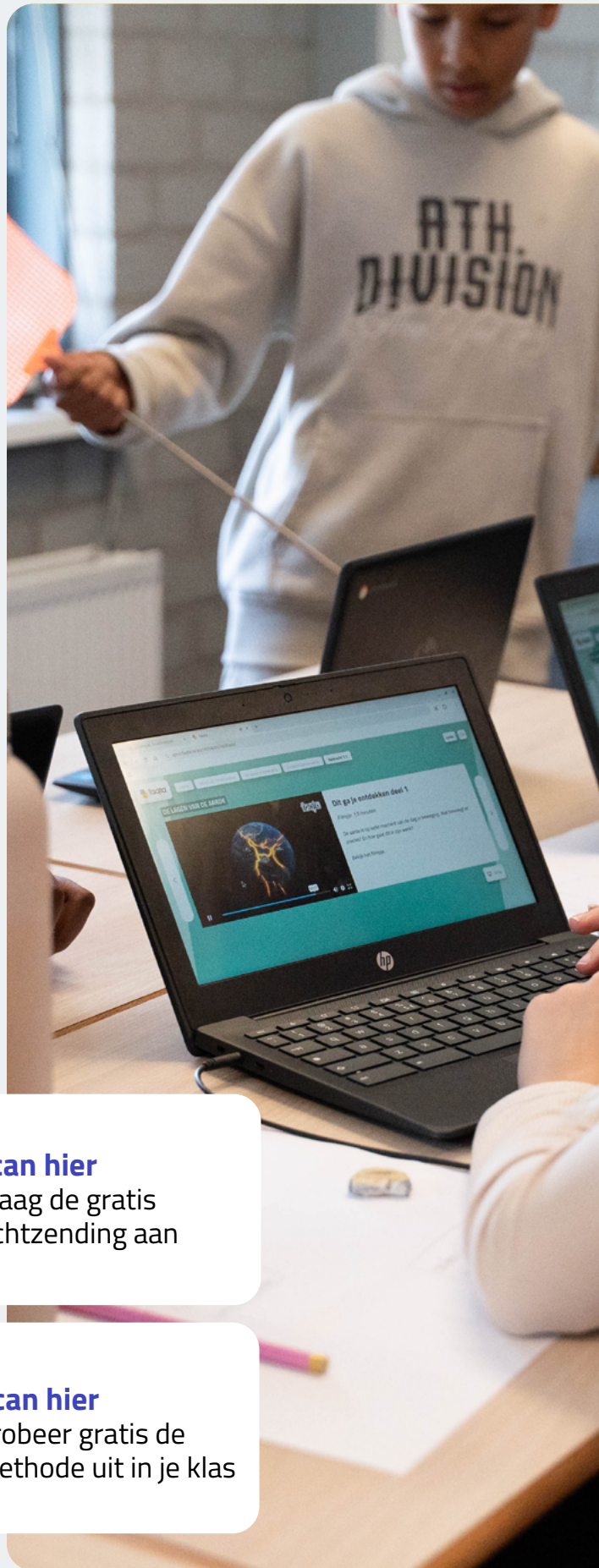
Je kunt op twee manieren gratis en vrijblijvend kennis maken met Faqta. De keuze is aan jou!

Scan hier
Vraag de gratis
zichtzending aan

Scan hier
Probeer gratis de
methode uit in je klas

Contact

Bezoekadres

Europalaan 400
3526 KS Utrecht

Klantenservice

service@faqta.nl
030 750 2070

www.faqta.nl

Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit document. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

